

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 8 sierpnia 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 10198 posa Dariusza Mateckiego w sprawie rozszerzenia definicji cech rozpoznawczych schematów podatkowych w Ordynacji podatkowej jako przejawu nadregulacji niezgodnej z dyrektywą DAC6.

Znak sprawy: DTS5.054.3.2025

Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowny Pan
Marszałek Sejmu Szymon Hołownia

Kancelaria Sejmu
00-902 Warszawa
ul. Wiejska 4/6/8

Odpowiedź na interpelację poselską nr 10198

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację numer 10198 Minister Finansów i Gospodarki, informuje co następuje:

Regulacje dotyczące raportowania schematów podatkowych (MDR) wprowadzono Dyrektywą Rady (UE) 2018/822 z 25 maja 2018 r.¹ zmieniającą dyrektywę 2016/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych. Dyrektywa 2018/822 została transponowana do polskiego porządku prawnego z dniem 1 stycznia 2019 r. poprzez dodanie rozdziału 11a – Informacje o schematach podatkowych do Działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (dalej: „OP”). Przed wprowadzeniem powyższych regulacji przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje i spotkania z podmiotami zainteresowanymi tym obszarem.

Ministerstwo Finansów przedstawia poniżej odpowiedzi na poszczególne pytania zadane w interpelacji.

¹ Dz. Urz. UE. L 2018, Nr 139, str. 1.

Ad 1 W uzasadnieniu zamieszczonym bezpośrednio pod projektem przepisów przekazanych pismem Prezesa Rady Ministrów kierującego projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (druk 2860) do sejmiku VIII kadencji, wskazano na regulacje wykraczające poza zakres dyrektywy 2018/822 – DAC6, przytoczono treść motywu nr 10 przedmiotowej dyrektywy w brzmieniu:

„(...) Państwo członkowskie może przedsięwziąć dodatkowe krajowe środki sprawozdawcze o podobnym charakterze, jednak wszelkie informacje zebrane dodatkowo względem informacji podlegających zgłoszeniu zgodnie z niniejszą dyrektywą nie powinny być automatycznie przekazywane właściwym organom innych państw członkowskich. (...)”.

Ponadto jak wskazano w uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej celem wdrożenia schematów podatkowych krajowych było zapewnienie organom podatkowym szybkiego otrzymywania informacji o agresywnym planowaniu podatkowym zawartych w informacjach o schematach podatkowych, ponieważ według projektodawcy unikanie opodatkowania dotyczy również relacji krajowych.

Ad 2 Obecnie procedowane zmiany przepisów dotyczących schematów podatkowych (numer z wykazu prac legislacyjnych UD196 dostępne na stronie: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12396201/katalog/13119157#13119157>) przewidują likwidację innych szczególnych cech rozpoznawczych.

Ad 3 Ministerstwo Finansów posiada dane dotyczące schematów podatkowych, w których wykazano spełnienie innej szczególnej cechy rozpoznawczej. Krajowe i transgraniczne schematy podatkowe przekazywane do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej są analizowane w celu identyfikacji mechanizmów optymalizacyjnych, które mogą następnie wymagać działań legislacyjnych w celu uszczelnienia systemu podatkowego.

Ad 4 Wprowadzenie wymogu raportowania krajowych schematów podatkowych w ustawie wprowadzającej uzasadniono motywem 10 Dyrektywy 2018/822, zgodnie z którym:

„(...) Państwo członkowskie może przedsięwziąć dodatkowe krajowe środki sprawozdawcze o podobnym charakterze, jednak wszelkie informacje zebrane dodatkowo względem informacji podlegających zgłoszeniu zgodnie z niniejszą dyrektywą nie powinny być automatycznie przekazywane właściwym organom innych państw członkowskich. (...)”.

Ponadto w uzasadnieniu przedmiotowej ustawy wprowadzającej MDR do polskiego porządku prawnego wskazano wprost na str. 102:

„Prawodawca w ramach prac legislacyjnych obowiązany jest uwzględnić konstytucyjną zasadę proporcjonalności, z której Trybunał Konstytucyjny wyprowadził trzy powiązane między sobą obowiązki prawodawcy: 1) przyjmowanie danej regulacji tylko wówczas, gdy jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest związana, 2) kształtowanie danej regulacji w sposób zapewniający osiągnięcie zamierzonych celów (skutków), 3) zachowanie proporcji między efektami wprowadzonej regulacji a ciężarami bądź niedogodnościami wynikającymi z niej dla obywateli. Zasada ta kładzie szczególny nacisk na adekwatność celu i środka użytego do jego osiągnięcia. To znaczy, że spośród możliwych środków oddziaływania należałoby

wybierać środki skuteczne dla osiągnięcia założonych celów, a zarazem jak najmniej uciążliwe dla podmiotów, wobec których mają być zastosowane, lub dolegliwe w stopniu nie większym niż jest to niezbędne dla osiągnięcia założonego celu (wyroki z: 18 października 2011 r., SK 2/10, 12 stycznia 2012 r., Kp 10/09 i 23 maja 2012 r., P 11/10).”

Założono następnie, że:

„Projektowane rozwiązania **nie stanowią naruszenia analizowanej zasady**. Zasadność wprowadzenia projektowanych przepisów niejednokrotnie jest wskazana w różnych częściach uzasadnienia.”

Zarówno za gruncie europejskim, jak i polskim przepisy o MDR były zaskarżone jako naruszające podstawowe prawa jednostki. W ramach wszystkich wydanych wyroków system raportowania MDR został utrzymany. Wskazywano jednak, że narusza on podstawowe prawa jednostki, ale w dopuszczalnym zakresie wyznaczonym m.in. przez zasadę proporcjonalności:

- a) W sprawie toczącej się przed TSUE o sygnaturze C-694/20, ze skargi flamandzkiej izby adwokackiej, Belgian Association of Tax Lawyers oraz indywidualnych prawników przeciwko rządowi flamandzkiemu. TSUE zgodził się ze skarżącymi, że raportowanie MDR jest niewątpliwie ograniczeniem praw podstawowych, jakie gwarantuje obywatelom Karta Praw Podstawowych. Przypomniał jednak, że ograniczenia praw jednostki nie są prawami absolutnymi. Dopuszczalne są ich ograniczenia, ale tylko przy spełnieniu następujących warunków określonych w art. 52 ust. 1 Karty: muszą być przewidziane ustawą, szanować istotę prawa oraz być proporcjonalne – co oznacza, że są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię Europejską lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób. TSUE wskazał jednak, że państwa członkowskie mogą dowolnie ograniczać prawa jednostek w imię wyższych celów, jakim jest ochrona swoich dochodów z wpływów z podatków. Aby takie ograniczenie było skuteczne, musi spełniać wszystkie wskazane powyżej warunki.
- b) Kolejno, wyrokiem z dnia 28 czerwca 2024 K 13/20 Trybunał Konstytucyjny nie zakwestionował w całości instytucji raportowania schematów podatkowych. Uznał, że sama idea gromadzenia informacji przez organy publiczne może być uzasadniona interesem publicznym, jakim jest zapewnienie skuteczności systemu podatkowego i chronienie dochodów państwa. Zastrzeżenia, dotyczyły jednak proporcjonalności tych obowiązków.

Ad 5 W związku z planowanym uchynieniem obowiązku raportowania krajowych schematów podatkowych oraz likwidację innych szczególnych cech rozpoznawczych rewizja progów kwotowych jest nieuzasadniona.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów